

DAG 35

Robin Imthorn

DAG 35 geeft een inzicht in de mentale belasting van militairen betrokken bij Operatie Interflex: Dag 35 is de dag van vertrek naar het front voor Oekraïense militairen.

Deze rapportage geeft een inkijk in de impact van deze operatie en benadrukt het belang van gespecialiseerde nazorg voor deze groep Nederlandse Militairen.

Het erkent de mentale uitdagingen die voortkomen uit intensieve mentaal belastende operaties en pleit voor structurele ondersteuning en nazorg van onze militairen na de dienst."

INLEIDING

In dit rapport worden de bevindingen uiteengezet omtrent de mentale druk en de behoefte aan nazorg bij militairen die betrokken zijn bij Operatie Interflex, door een analyse van 17 onafhankelijke getuigenissen en de ervaring en professionele inzichten van o.a. een geestelijk verzorger.

Deze inzichten schetsen een beeld van de complexiteit van de emotionele en psychologische uitdagingen die militairen tegenkomen. Er wordt specifiek aandacht besteed aan de langetermijneffecten van ervaringen die militairen opdoen tijdens de operatie, en de cruciale behoefte aan een toekomstbestendig nazorgsysteem dat is aangepast aan deze unieke uitdagingen.

Het rapport richt zich op het ontwikkelen van een dieper begrip van deze kwesties en het aansturen op concrete aanbevelingen voor beleid en praktijk binnen Defensie.

ROBIN IMTHORN

Binnen de testimonials rond Operatie Interflex zijn er drie centrale thema's die de emotionele en psychologische uitdagingen illustreren waarmee de militairen te maken krijgen.

1. **Schuldgevoelens en machteloosheid:** Militairen voelen vaak schuld wanneer ze veilig terugkeren terwijl hun collega's achterblijven in gevaarlijke omstandigheden. Deze gevoelens worden versterkt door het gevoel van machteloosheid over de situaties die ze niet kunnen veranderen.
2. **Verbondenheid en hechtheid:** De intense ervaringen en gedeelde uitdagingen tijdens Operatie Interflex leiden tot sterke banden en diepe relaties. Dit gevoel van saamhorigheid is een dubbelzijdig zwaard: het biedt steun maar kan ook de emotionele last vergroten wanneer ze worden gescheiden van hun eenheid.
3. **Confrontatie met ernstige emotionele en gewetensproblemen:** Het aanschouwen van of bijdragen aan handelingen die strijdig kunnen zijn met persoonlijke en morele overtuigingen, zoals het trainen van militairen die naar gevaarlijke situaties worden gestuurd, leidt tot morele dilemma's en gewetensconflicten.

"EEN OEKRAINSE MILITAIR HEEFT ZICH VERHANGEN, ANDEREN STORTEN COMPLEET EMOTIONEEL IN ELKAAR VOOR JE NEUS."

"ALS ZE OP DE BUS STAPPEN NAAR HET FRONT IS ONTZETTEND EMOTIONEEL EN MENTAAL BELADEN, ZE LATEN FOTO'S VAN THUIS ZIEN EN WILLEN DAT JE IN HUN SCHRIFTJE SCHRIJFT"

Moral Injury in de Context van Operatie Interflex

In aanvulling op de fysieke en psychologische uitdagingen die militairen tijdens operaties ondergaan, speelt 'moral injury' (morele verwonding) een significante rol in hun welzijn na de dienst. Moral injury treedt op wanneer iemands fundamentele morele overtuigingen worden geschonden, wat vaak gepaard gaat met intense gevoelens van schuld, schaamte en verraad.

Dit kan gebeuren in situaties waarin militairen getuige zijn van of deel uitmaken van handelingen die indruisen tegen hun eigen ethische codes en de rechtvaardigheidsbeginselen die zij hoogachten.

Het verschil tussen posttraumatische stressstoornis (PTSS) en moral injury is voornamelijk dat PTSS vaak gerelateerd is aan de directe angst voor fysiek gevaar, terwijl moral injury voortvloeit uit diepgaande innerlijke conflicten over de juistheid van acties.

Vermijdingsgedrag is een gemeenschappelijk kenmerk bij beide, waarbij individuen proberen niet aan de traumatische gebeurtenissen te denken of afleiding zoeken. Bij PTSS is er een algemene neiging om elke spanning gerelateerd aan het trauma te vermijden, terwijl bij moral injury sommigen kunnen vastlopen in zelfbestraffing en schuldgevoel. Dit kan echter ook gezien worden als vermijding, omdat het constructief aanpakken van het probleem wordt ontlopen.

Voor militairen betrokken bij Operatie Interflex is het aanbieden van nazorg essentieel op lange termijn essentieel.

Aanbevelingen

- 1. In Implementatie van een uitgebreid nazorgprogramma:** Gebaseerd op de complexiteit van de mentale uitdagingen die naar voren komen uit de operaties en de historische lessen van Afghanistan en Voormalig Joegoslavië, is het cruciaal dat Defensie een geïntegreerd nazorgprogramma ontwikkelt dat zich niet alleen richt op directe post-missie ondersteuning maar ook langetermijnzorg biedt.
- 2. Toekenning van de veteranenstatus aan alle deelnemers van dit type operaties:** Door de veteranenstatus toe te kennen, erkent Defensie officieel de bijdrage en opoffering van deze militairen. Dit faciliteert betere toegang tot gespecialiseerde zorgprogramma's en versterkt de maatschappelijke erkenning en ondersteuning voor hun diensten.
- 3. Realisatie van gestructureerde terugkeermomenten:** Het organiseren van terugkeermomenten biedt een platform voor het delen van ervaringen, peer support, en de evaluatie van mentale welzijn op de lange termijn. Deze momenten kunnen helpen bij het identificeren van latent opkomende problematiek.
- 4. Initiëren van een verdiepend onderzoek naar de mentale gezondheid van militaire trainers:** Gezien de unieke psychologische belasting die militaire trainers ervaren, is het van groot belang dat Defensie een uitgebreid onderzoek start. Dit onderzoek zou gericht moeten zijn op het in kaart brengen van specifieke mentale gezondheidsproblemen en het bepalen van effectieve interventies en ondersteuningsmechanismen.

Speciale Noot

Binnen Operatie Interflex speelden geestelijk verzorgers en bedrijfsmaatschappelijk werkers een cruciale rol in het adresseren van de mentale uitdagingen waarmee militairen geconfronteerd werden. Hun bijdrage is essentieel voor het bieden van psychosociale ondersteuning en het verwerken van de complexe ervaringen tijdens de operatie.

Speciaal Aandachtspunt

Een speciaal aandachtspunt binnen dit rapport betreft de drie onafhankelijke testimonials waarin wordt gesuggereerd dat het certificaat ontvangen na deelname aan Operatie Interflex, recht zou geven op nazorg na het verlaten van de dienst.

Bij navraag bij bronnen binnen het Nationaal Veteranen Instituut (NLVI) en Defensie bleek echter dat dergelijke registratie niet bekend is, noch dat er bekend is waar uitzonderingen op de veteranenstatus geregistreerd worden.

Dit vraagstuk benadrukt de noodzaak voor verder onderzoek en duidelijkheid over de toegang tot nazorg voor deze groep militairen.

SAMENVATTEND

De urgentie voor specifieke mentale zorg en ondersteuning voor militairen betrokken bij Operatie Interflex is niet alleen onmiddellijk maar strekt zich uit tot ver in de toekomst. Deze rapportage benadrukt dat de psychologische nasleep van dergelijke operaties zich vaak pas jaren later manifesteert, wanneer militairen al lang de dienst hebben verlaten, en dat deze nasleep niet altijd direct gerelateerd is aan traditionele uitzendingsgerelateerde problematiek. Het pleidooi voor het toekennen van de veteranenstatus of het maken van speciale afspraken binnen Defensie en het NLVI is cruciaal om ervoor te zorgen dat deze individuen toegang hebben tot de broodnodige ondersteuning, ongeacht wanneer hun mentale gezondheidsproblemen aan het licht komen. Dit vraagt om een vooruitziende blik en proactieve benadering in de zorgplanning om de veerkracht en het welzijn van onze mensen die zich met hart en ziel hebben ingezet op lange termijn te waarborgen.